

روزنامه سیاسی کشور شاهنشاهی ایران

همال - کلیه حقوق مصوبه و مقررات - صورت مشروع مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس
انتسابات - آگهی‌های رسمی و قانونی

سال هفتم

شنبه ۹۹ فروردین ماه ۱۳۴۰

شماره ۱۷۸۶

مذاکرات مجلس شورای اسلامی

جلد ۱۲۹

صورت مشروع مذاکرات مجلس روز یکشنبه ۲۷ آسفند ماه ۱۳۴۰

فهرست مطالب:

- ۱ - معرفی آقای فروزان بمعاون وزارت دارائی بوسیله آقای ملا نخست وزیر
- ۲ - طرح و خاتمه مذاکره طرح سه فوری راجع به ترتیب جمع آوری اسکناس
- ۳ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

از درجه اعتبار ساقط است.

تبصره - به هیئت نظارت انبوخته اسکناس و بانکملی ایران اجازه داده میشود که سایر انواع اسکناسها را در سورتیکه مقتضی بداند در ظرف دو سال بتدریج با اسکناسهای جدید تبدیل کند حداقل مدت برای تعریض هر نوع اسکناس ششماه است اسکناسهایی که تعریض آن در ظرف مدت معینی اعلام میشود پس از انتقضاء آن مدت از درجه اعتبار ساقط است. دکتر شایگان - دکتر معظمی - ملک مدنی - بزرگ نیا - ابرشمکار - ابتهاج - ارباب - نورالدین امامی - کهبد - صفوی - کشاورز صدر - دکتر راجی - شوشتی - حکیمی - دولتشاهی - گرگانی - شهاب خسروانی و چند اعضاء دیگر دیگر - فوریت اول مطرح است (مخالفی نیست رأی بگیرید) آقایانیکه با فوریت اول موافقند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت دوم مطرح است (مخالفی نیست) آقایانیکه با فوریت دوم موافقند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد برای اینکه فی المجلس کارنام شود یک فوریت سوم هم دارد (مخالفی نیست) رأی گرفته میشود بفوريت سوم آقایانیکه موافقند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد خود ماده و احده مطرح است آقای اردلان بفرمائید ازدلان - بنده قبل از انتقضاء مخترع کمیسیون که این طرح

مجلس هفت ساعت و چهل دقیقه بعد از ظهر بریاست آقای حکمت تشکیل گردید.

(۱ - معرفی آقای فروزان بمعاون وزارت دارائی بوسیله آقای علاء نخست وزیر)

دیگر - چون این جلسه یک جلسه فوق العاده است و بعضی از آقایان برای نطق قبل از دستور اسما نویسی فرموده اند تقاضا میکنم منصرف شوند آقای نخست وزیر فرمایشی دارید بفرمائید نخست وزیر (آقای علاء) - آقای فروزان را بسم معاون پارلمانی وزارت دارائی معرفی مینمایم (مبارک است).

(۲ - طرح و خاتمه مذاکره طرح سه فوری راجع به ترتیب جمع آوری اسکناس)

دیگر - طرحی است که از طرف یکمده از آقایان نمایندگان رسیده که قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

اعضاء کنندگان ذیل پیشنهاد مینمایم ماده واحده ذیل بتواند سه فوریت مطرح شود.

ماده واحده - به هیئت نظارت انبوخته اسکناس و بانکملی ایران اجازه داده میشود که کلیه اسکناسهای ۵۰۰ و ۱۰۰۰ ریالی را در ظرف مدت سه ماه جمع آوری و با اسکناسهای دیگر توانند نمایند پس از انتقضاء این مدت اسکناسهای مزبور

شوشتری - اختیار را بست بانک بگذارد:

اردلان - پس اجازه بفرمایید مدت سه ماه را بیشتر بگذارد (عده ای از نمایندگان - نه آقا) حالاً بندۀ عرض را کرد مجلس جای مشورت است من بیک و کیله هستم و اصرارم ندارم (پناهی - اگر نشد دولت تمدید میخواهد) اجازه بفرمایید اگر حالاً ما برای چاپ اسکناس سفارش بدھیم حداقل تا هشت ماه دیگر این اسکناسها به تهران وارد میشود

بنابراین اسکناس باین اندازه نیست این ممکن است زجتی برای مردم ایجاد بگذارد (جواد مسعودی - اگر نشید بکاره دیگر میآورند) بندۀ عضویت هیئت نظارت اندوخته اسکناس را دارم یک وقتی آقایان میل دارند بیک چیزی را تصویب بگذند البته رأی مجلس قاطع است منهم در هیئت نظارت اندوخته اسکناس نماینده شما هستم اگر حقیقت را نکویم در مقابل شما مسئول هست شما آقایان از قضیه مستحضر شده اید که بیک میلیارد و هشتصد میلیون ریال اسکناس هزار ریالی و پانصد ریالی قدیم دست مردم است و دو میلیارد و پانصد میلیون ریال اسکناس هزار ریالی و پانصد ریالی جدید و جمع اینها چهار میلیارد و سیصد میلیون ریال میشود که ما الان باین اندازه اسکناس برای توضیح موجود نداریم حالاً بندۀ دیگر عرضی ندارم و هر طوری میخواهید رأی بدھید.

رئیس - آقای نور الدین امامی:

نور الدین امامی - عرض کنم بندۀ بجناب آقای اردلان مخصوصاً در این قسمت نشر اسکناس و قسمت اقتصادی حقیقت بخودشان و فکرشان اعتقاد دارم و با اینکه جزو هیئت نظارت بانک انتخاب شداید بندۀ تصور میکردم که اولین مخالف این لایحه جناب غالی باشد الان در همان کمیسیون که بندۀ عضویت بودم آقای رئیس بانکملی توضیح داده بودند که از چند ماه پیش توشه شده بود اسکناسهای صد تومانی و پنجاه تومانی قدیم که قطع بزرگ دارد برای اینکه مطلب روشن شود و ابهامی نداشته باشد عرض میکنم که اسکناسهای صد تومانی و پنجاه تومانی دیگری پنجاه تومانی را که میآورند جایش اسکناسهای دیگری بیاورند من بنام عضو هیئت نظارت اندوخته اسکناس عرض میکنم که در حال حاضر ما این اندازه اسکناس موجود نداریم که اگر همه اسکناسهای صد تومانی و پنجاه تومانی را بیاورند بما بدهند مابتدا نیمی از اسکناسهای عرض بگذیر و اگر نظر آقایان باشد در لایحه پیش توشه شده بود اسکناسهای صد تومانی و پنجاه تومانی قدیم که قطع بزرگ دارد برای اینکه مطلب روشن شود و ابهامی نداشته باشد عرض میکنم که اسکناسهای صد تومانی و پنجاه تومانی قدیم بیایند میلیارد و هشتصد میلیون ریال در حال حاضر دست مردم یک میلیارد و هشتصد میلیون ریال در خاک عراق و یا هر کجا که است چه در خاک ایران چه در خاک عراق و اسکناس هم داریم هست بایستی بیاورند و عرض بگذیرند و ما اسکناس هم داریم که جایش بدھیم و عرض بگذیرند و اسکناس جدید را موجود دارند و شما در ظرف سه ماه که این اختیار را به بانک میدهید و صد تومانی جدید که قطع کوچک دارند دو میلیارد و پانصد میلیون ریال دست مردم است که اگر جمع این دورا بیاورند عرض کنند ما این اندازه اسکناس موجود نداریم اینستکه برای مردم زجت زیاد تولید میشود (چندان نزد از نمایندگان - هم نمی آید آنوقت بتدریج اسکناسهای درشت را میآورند دستور طبع داده شده) بنابراین بندۀ استدعا میکنم موافق بگذیر که توشه شود اسکناسهای هزار ریالی و پانصد ریالی میکنم (عده ای از نمایندگان - خبر خبر).

را احتکار میکنند باید زجت بکشند و حالاً برگشت بدھند.
رئیس - یشنھاد کفایت مناکرات رسیده از آقای دکتر کیان که قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام محترم بیاست مجلس شورای ملی - اینجات بیشنھاد کفایت مناکرات مینمایم - دکتر کیان.
عده ای از نمایندگان - خالقی نیست آقا هم موافقند رأی بگیرید.

رئیس - توضیح مختصی میدھند بعد رأی گرفته میشود آقای دکتر کیان.

دکتر کیان - گمان میکنم هیچ احتیاجی به توضیح نباشد برای اینکه آقایان همه ببانک و دولت موافقت کرده اند و کافی دانسته اند که برای رفع احتیاجات دولت این ماده را تصویب کنند و میدانند که منظور دولت از یشنھاد این جمع آوری میکند و آن ما به التفاتی که برگشت نمیکند بود که بیک مبلغی به اسکناسها اضافه بشود و کمیسیونی که تشکیل شد این موضوع را قبول نکرد ولی این موضوع آن موضوعی است که قبل در مجلس طرح شده و تصویب کرده اند و الان چیزی که محتاج به توضیح باشد نیست و با این وضعی که دولت اقدام کرده است گمان میکنم جای بحث هم نباشد اگر اشکالاتی هم در آنیه بیش آمد و یا مدت کم بود در ظرف سه ماه میتوان مجلس هست، هم دولت مراجعت میکنند و رفع میکنند در این شب عیدی استدعا میکنم که با کفایت مناکرات موافقت بفرمایند.

رئیس - خالقی نیست رأی گرفته میشود به یشنھاد کفایت مناکرات آقایانی که با کفایت مناکرات موافقت قیام بفرمایند (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد.

چند یشنھاد رسیده که قرائت میشود (یشنھاد آقای که بد بشرح زیر قرائت شد).

ریاست محترم مجلس شورای ملی

اینجات بیشنھاد مینمایم تبصره ذیل اضافه شود:
تبصره ۲ - تفاوت جمع آوری اسکناس به نفع دولت و بابت بدهی دولت به بانک ملی ایران محسب خواهد شد.
که بد.

رئیس - آقای که بد
عده ای از نمایندگان - همه موافقند کسی مخالف نیست رأی بگیرید آقا.

که بد - اجازه بفرمایید توضیح بندۀ خیلی مختصر است برای اینکه این بانکملی متعلق بمردم است و مردم هم باید بطوری که تا حال به آن اعتماد داشته اند باز هم باید دستگاه باستی اعتماد داشته باشند و تمام ما باید سعی کنیم بسی از

هایی که سفارش داد شده هنوز با ایران نیامده است بدولت سه ماه مهلت داده شده است که در ظرف این سه ماه ممکن است بانک بیش یعنی بکند و بکسری برگشته که اول این سری را بیاورید در ظرف یکماه عرض کنید و بعد سری دوم و سری سوم و این اشکالی ندارد اینستکه بندۀ تقاضا میکنم خالقتنان را پس بگیرید و امشب این امر خیر را بنفع مملکت انجام دهید.

رئیس - آقای شوشتری بفرمایید.

شوشتری - بسم الله الرحمن الرحيم بندۀ مخالفتم برای رفع مخاذیری است از دولت البته آن معنای مخالفتی که آقایان تلقی میکنند آنطور مخالف نیست خاطر محترم آقایان هست و آقای علاء استحضار ندارند من سه ماه و نیم قبل عرض کردم اسکناسهای منتشره را در تمام ممالک را قیه بعد از چند سال جمع آوری میکند و آن ما به التفاتی که برگشت نمیکند که یا ازین رفته یا سوخته و یا احتکار شده اینها بنفع بانک یا بنفع دولت احتساب میشود و اینجا چون اساساً سرمایه بانکملی ایران مال دولت است و دولتها بدون بجز بانک نفهمیده با اجازات یعنی مال مردم را که و دیمه گذاره اند قرض داده اند بدولت پس در این موقع مجلس شورای ملی و قرض داده اند بدولت که این قرضه پرداخت بشود نمایندگان باید فکری بگذارند که این قرضه پرداخت بشود یک قلم محل این قرضه همین ما به التفاوت است که مطلعین میگویند در حدود بین ۹۰۰ الی ۱۴۰۰ میلیون تومان ممکن است تمام بشد من برای تشریح این قسمت اصولی بود که در این ماده واحده این یشنھاد را کرده ام که اگر دولت و وزارت دارایی این معنی را الان تقبل میکنند مدت دو سال هم زیاد است مدت باید یکسال بشود که در این مدت یکسال که تمام اسکناسها تعریض بشود و مابه التفاوت بابت قرض دولت به بانک محسوب بشود که اعتبار بانک افزوده شود و مردم تاجر، کاسب، ملاک گه پولشان را گذاشته اند در بانک و بیان جوز این پول را قرض داده اند بدولت ولوطی خورشده است بدانند که پولشان به بانک برگشته است پس مخالفت من از نظر تحکیم اساس بانک است و برگشت قرض دولت و احتساب این برگشت به حساب قرض دولت از اینچه بندۀ آقای فروزان کفیل محترم وزارت دارایی (عده ای از نمایندگان - معاون وزارت دارایی) معاون با کفیل فرقی نمیکند خواهش میکنم این موضوع را در ظرف بگیرند و از این جهه خالقی والا در اصل موضوع تبریک میگویم به کمیسیون و مجلس شورای ملی که در شب عید به مملکت و مردم عیدی داده و در میان دستگاه ملی که توشه شود اسکناسهای هزار ریالی و پانصد ریالی باشند و اینکه اینها نمی آید.

و میگویم اینها نمی آید آنوقت بتدریج اسکناسهای درشت را میآورند اسکناس جدید پرداخته شده و اسکناس جدید را موجود دارند و شما در ظرف سه ماه که این اختیار را به بانک میدهید و علت اینکار هم در جلسات متعدد گفته شده است احتیاج بتوضیح گیست تصور میشود که مقدار زیادی از این اسکناسها در خارج از کشور باشند که اینها نمی آید. (ائمه اعلیه ایشانه الله انشاء الله) هم نمی آید آنوقت بتدریج اسکناسهای درشت را میآورند دستور طبع داده شده) بنابراین بندۀ استدعا میکنم موافق بگذیر که توشه شود اسکناسهای هزار ریالی و پانصد ریالی تکمیلی بشود بعلاوه دولت و بانکملی که خودش این را همیشه کرده و میزان اسکناس را نه لطف کرده که کمتر اینبار بشود و در خانه چندیم (عده ای از نمایندگان - خبر خبر).

دولت جناب آقای علاء بخواهیم که هر طوری که هست و ممکن است دولت قرض خودش را بهبادنگ پیردازد تامرد باین دستگاه اعتماد داشته باشند و بول خودشان را در بانکملی بخواهند این بود که خواستم تقاضا کنم این پیشنهاد بنده مورد موافقت قرار گرفته که این تفاوت بابت بدھی دولت به بانک محسوب نشود (عدمی از نمایندگان - صحیح است) رئیس - خالقی نیست؟ (کتفه شد - خیر) رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای که به آقایان این پیشنهاد موافقند قیام بفرمایند (عده زیادی قیام کردند) تصویب شد. پیشنهاد آقای شوستری قرائت میشود. (شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

اینجانب تبصره ذیل را بعنوان تبصره ۲ پیشنهاد مینماید تبصره - پس از جمع آوری هرقلم از اسکناسهای منتشره آنچه بر گشت نیعیشود بانک ملی مکلف است حساب نموده بقیه آن مبلغ را از قرض دولت به بانک کاهش دهد. شوستری عده ای از نمایندگان - آقای شوستری نظر شما تأمین است آقا).

شوستری - چون منظور بندے با تصویب پیشنهاد آقای که به تأمین است لذا پس میگیرم.

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر راجی قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست مجلس شورای ملی - پیشنهاد میشود که در ماده واحده بجای سه ماه دو ماه نگاشته شود. راجی عده از نمایندگان - خیر آقا خیر همان سه ماه باشد رئیس - آقای دکتر راجی

دکتر راجی - بندے خیال میگنم که هرچه اسکناسهای درشت زودتر جمع آوری بشود زودتر وضع مردم و مملکت بهتر خواهد شد بنابراین و بهمین واسطه بندے پیشنهاد کرم که بجای سه ماه دو ماه مجلس رأی بدهد و موضوع بول هم یک چیزی است که همه با آن علاقه دارند و بندے یقین دارم همین امشب وقتی رادیو پهان بگوید که چنین قانونی گذشته است بفاصله ۴ ساعت از تمام اکناف کشور مردم این قسمی را خواهند دانست بنابراین اگر دو ماه تصویب بشود بنظر بندے بهتر خواهد بود.

شوهرتی - خالق.

رئیس - آقای پیراسته بفرمایند.

پیراسته - عرض کنم که عمه آقایان برای اینکه در فرع عذرخواهی شود و چون خواهی دولت پیغز کشیده بود آید در این راجی پیشنهاد فرموده بود ای راجی لین که از این مدت همچنان

را قرض کرده و آمده برخلاف قانون و بدون اجازه مجلس شورای ملی بول مردم را که در بانک بوده است ۷۰۰ میلیون قرض کرده هیچکس سوال نکرده است که شما مطابق کدام بجز قانونی این قرض را کرده اید (صدری - مجلس اجازه داده) نه آقا کجا اجازه داده؟ من تقاضا میکنم این موضوع را تحقیق بفرمایند دولت بیانک ملی هفتصد میلیون تومان قرض دارد نه بیانک این اجازه را داده اند و نه دولت اجازه گرفته است من درخواست میکنم که آقایان اینها را تعقیب بفرمایند که در آینده هر کسی که متصدی یک عملی است برخلاف قانون یک کاری نکند علت بی نظمی کارهای بانک و دولت در این است که مابهیج وجه من الوجوه از عملیاتی که برخلاف قانون میشند بازخواست نیکنیم اگر یک مرتبه کارهایی که برخلاف قانون و برخلاف قانون اساسی انجام میشود ما بازخواست بکنیم بطور قطع جامعه دچار این پیش آمد ها واین گرفتاریها نیشود.

رئیس - آقای دکتر کیان.

۵ دکتر کیان - البته آقایان استحضار دارند در تمام مالک دنیا رسم براین است که چند سال پچند سال تمام سری های مختلف اسکناسها را جمع میکنند و تجدید میکنند و از جریان خارج میکنند (صحیح است) این کارتابحال در ایران مدهای مدبیدی است که انجام نگرفته و اسکناسهای مامن اسکناسهای ده سال و پانزده سال قبل است (آزاد - اینطور نیست) حساب آنها که مفقود شده و ازین رفته وبالآخر به علی فاسد شده اینها در دست دولت نیست همین عمل تیجه هاش این است که اولاً حساب دولت و بانک ملی از لحاظ اسکناس روش نیست و از طرف دیگر آن مفادیری که وجود خارجی ندارد آنها هم معلوم میشود اگر مقتضی بود برای پرداخت قرض دولت به بانک ملی محسوب میشود از طرف دیگر بین این اسکناسهایی که کهنه و فاسد شده است اسباب اشاعه امراض است بالاسکناسهای نوتروی تمویض میشود و بدست مردم میرسد باضافه گفته شده است که در این تبصره مربوط باین قسمت که بانک ملی هر کدام از این سری ها را مقتضی دید اعلام میکند که از جریان خارج خواهد کرد و در ظرف ۶ ماه هم این عمل را میکند بنا براین عمل طوری پیش میآید که از فردا تمام اسکناسهای خرد هم که کهنه شده اند از جریان خارج میشود بانک مطالعه خواهد کرد و دولت هم مطالعه خواهد کرد که آن اسکناسهایی که از سری های اولیه بوده است بتذریج اعلان خواهد کرد و در ظرف ۶ ماه از جریان خارج میکند و چون مدت آن دو سال است بفرمایند که دولت برای چه این بول

نکنیم آن اسکناسهایی که زوله میبرند در خارج، در عراق عرب وغیره آن طول مدت را برای برگشت آن در نظر گرفتم در هر صورت بندۀ زیاد تعقیب نمیکنم ولی معتقد هستم که باستی یک اختلاف مدنی قائل شد یعنی تفاوت مسافت باید رعایت شود ولی اگر مجلس اصرار دارد که نباید باشد بندۀ پس میگیرم (احسن)

رئیس - دو ماہ که رد شد و سه ماه هم راجع بخارجه باشد در لایحه هست بنابراین رأی لازم ندارد پیشنهاد دیگری قرائت میشود بندۀ پیشنهاد مینمایم برای از جریان خارج ساختن اسکناسهای ۵۰۰ ریالی و ۱۰۰۰ ریالی بجای سه ماه یکماه ضرب الاجل معین شود. موقر

موقر - بندۀ پس گرفتم.

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی، پیشنهاد میکنم فقط اسکناسهای بنچاه تومانی و صد تومانی عوض شود و سایر اسکناسها کمافی السابق در جریان باشد. آزاد

رئیس - آقای آزاد.

پیش آمد وقت هست که به مجلس مراجعه بشود و اصلاح بشود استناداً میکنم که در این شب عیدی و آین موقع شب وقت خودمان را باین جور پیشنهادات نگذاریم والبته وقت خواهیم داشت که در آن‌جهت هر اشکالی پیش بیاید در همین مجلس حل بکنیم. رئیس - آقای جمال امامی

جمال امامی - راه طرح کشاپش امور و قنی کهد رکشوری اسکناس بقدر لزوم و بقدر احتیاج منتشر نشده آنوقت به علی که خودمان میدانیم چه دولت و چه قوه مقننه اجازه نشر اسکناس نمیدهد همین است که دعاً گرفته ایم این پیشنهاد بندۀ جواب جناب آقای اردن را میدهد چرا ما با این طرز موافقت کردیم از این نظر که هر چه بتوانند جلوی خروج اسکناس را از بانک بگیرند

بنابراین هر چه اسکناس خرد در مقابل اسکناس درشت بدھیم به نفع منظورما است یعنی ما میخواهیم که حتی المقدور نشر اسکناس را کمتر بکنیم که مردم بطریقی که در مالک راقیه هست عادت کنند با معامله با بانک کارهایشان را بگذرانند که احتیاج به نشر اسکناس نداشته باشند این پیشنهاد را که کردم برای این بود که هیئت نظارت اندوخته اسکناس در نظر بگیرد حتی المقدور نسبت اسکناسهای خرد را در این موضوع برای داخله کشور یکی برای خارج کشور و با این ترتیب هرسیاست خارجی یا هر دستگاهی که بخواهد دستگاههای اقتصادی مملکت را دچار وقه بگند زود فهمیده میشود یعنی دولت و بانک میزان اسکناسی که رویش نوشته شده فقط در خارج کشور ادا خواهد شد میتوانند زود و بفوریت کنترل بگنند که چقدر اسکناس در خارج دارد و فوراً اگر در مضيقه قرار بگیرد میتواند لایحه بیاورد به مجلس و شیفرش را در نظر و کلا روش بگنند که مثلاً دویست میلیون اسکناس در خارج داریم تا فوراً یک تصمیم قانونی گرفته بشود برای تعویض آنها

به پیشنهاد بندۀ حلا عرض را میکنم تا به بینند چه پیشنهاد مفیدی است و چطور میشود از خروج بی جهت اسکناسها جلوگیری کرد در تمام کشورها دو نوع اسکناس دارند یکی برای اتحاد اسکناسهای پنجاه ریالی و صد ریالی را به نشر اسکناس دویست ریالی ترجیح بدهند برا اینکه منظورمان عملی تر بشود هر چه کمتر از بانک اسکناس تقاضا بشود و در خارج احتکار نشود و همیشه در بانک اسکناس باقی بماند بهتر است و مردم عادت میکنند که معاملاتشان را بوسیله دوران چک انجام بدهند.

رئیس - آقای دکتر کیان

دکتر کیان - پیشنهادی که جناب آقای جمال امامی دادند از نظر اصول بسیار صحیح و جالب توجه است ولی چیزی که هست طوری است که نمیشود آنرا در تبصره بگذاریم برای اینکه نسبت اسکناس درشت به ریز یک نسبتی است که در روی محاسبات جریان پول معلوم است و در هر یک از مالک

بر حسب احتیاجات بانک های مرکزی این نسبت ها را در نظر میگیرند و بهمان نسبت اسکناس نهیمه میشود اینکه فرمودند نسبت آن را معلوم کنند و با اختیار بانک و دولت بگذارند این چیزی نیست که مارأی بدھیم فقط یک تذکری میشود در این مورد دادن بندۀ خیال میکنم که دولت این موضوع را خودش در نظر میگیرد و احتیاج به اینکه در قالون ذکر شود نیست.

جمال امامی - اگر آقای معاون وزارت دارائی قبول بگشند من پس میگیرم

معاون وزارت دارائی - چشم اچرا پیشود

جمال امامی - دولت قبول کرد بنده حرفی ندارم را پس بگیرید.

کشاورز صدر - بنده چون آقای اردن را بمنزله دکتر

شاخت ایران میدانم پیشنهاد را پس گرفتم.

رئیس - بسیار خوب این آخرین پیشنهادی است که

قرائت میشود پیشنهاد آقای دکتر راجی

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد مینماید که تبصره ذیل به عاده واحده اضافه شود:

۱ - بانک ملی مکلف است تا سه ماه چکهای مسافری

چاپ کرده و در اختیار مردم بگذارد.

۲ - دولت مکلف است برای اشخاصی که چک بی محل

میکشند قانون مجازات شدیدی به مجلس بیاورد.

رئیس - آقای دکتر راجی :

دکتر راجی - البته آقایان اطلاع دارند که در همه جای

دبیا اشخاصی که مسافرت میکنند یک چکهای مسافری همراه

خدوشان دارند و پول نقد هراهنگ نمیبرند و این خودش

یک وسیله است که پول کمتر در دست مردم باشد و بوسیله

چک معاملات انجام میشود پیشنهاد بنده این است که بانک

ملی مکلف باشد در عرض سه ماه از این چکهای مسافری که

هه جای دنیا معمول است چاپ بگند و در اختیار مردم بگذارد.

(بعضی از نمایندگان - برای داخله؛ بلی برای داخله خودکشی).

عرض کنم قسم دوم پیشنهاد بنده این است که در ایران

متأسفانه از روی سابقه اشخاص چک های بی محل داده اند

و از اعتبار چک خیلی کاسته شده است و جنابعالی وقتی

بروید در بیان مغایر میخواهد جنس بخرید وقتی بخواهد

چک بدھید چک شمارا قبول نمیکنند و این برای این است

که مجازاتی که در قانون برای صادر کنندگان چک بی محل

پیش بینی شده کافی نیست بنده در پشت این دسته چک ها

مجازات اشخاصی که چک بی محل میدند میخوانم که آقایان

متوجه شوند. هر کس بدون داشتن محل لعلم ازوجه نقد یا

اعتبار چک صادر نماید بجزای نقدی معادل عشر وجه چک

محکوم میشود و اگر محل کمتر از مبلغ چک باشد جزای

نقدی به نسبت تفاوت بین محل موجود و مبلغ چک اخذ

خواهد شد و در هر صورت میزان جزای نقدی باید کمتر از

دویست ریال باشد. ب - هر کس از روی سو نیت بدون

محل و بایشتر از محلی که دارد چک صادر کند و با پس از

صادر کردن چک تمام بایک قسم و جمی را که باعتبار آن

چک صادر کرده بنحوی از اتحاد از مجال علیه پس بگیرد.

بعض تأدیبی از شش ماه تا دو سال تأديب جزای نقدی که باید

از دو برابر وجه چک بیشتر و دفع آن کمتر باشد محکوم

پس گرفتم

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در مقابل اسکناسهای پانصد ریالی و هزار-

ریالی اسکناس ده ریالی و بیست ریالی و پنجاه ریالی داده شود

کشاورز صدر

چند نفر از نمایندگان - این عنوان پیشنهاد آقای امامی

است.

رئیس - آقای کشاورز صدر

کشاورز صدر - تفاوت پیشنهاد بنده با پیشنهاد جناب

آقای جمال امامی این است که بنده راجع به اسکناسهای

پانصد ریالی و هزار ریالی که مقرر شده است جمع آوری شود

پیشنهاد کرده ام که اسکناسهای یک تومانی و دو تومانی و

پنج تومانی داده شود غیر از این است که ایشان پیشنهاد کرده

چرا؟ برای اینکه اگر یک کسی ده هزار تومان آسکناس

پنجاه تومانی یا صد تومانی برای تعویض ببرد وقتی که در

مقابل بخواهند یک تومانی و دو تومانی باوبدهند اونتیکید

و میگذارند بحساب خودش در بانک بماند و نتیجه جلوگیری

از خروج اسکناس از بانک میشود این است که بنظر بنده این

یک طبق عملی است برای اینکه عوض کردن اسکناس

پنجاه تومانی بالاسکناس بیست تومانی در عمل چندان تفاوتی

حاصل نمیشود ولی عومن کردن آن بایک تومانی و دو تومانی

بسیار مؤثر است و این را بنده خیلی میکنم آگر آقایان توجه

بفرمایند و موافقت کنند حتی آقای جناب آقای رئیس ماده

هم اگر عنایت بفرمایند و خصوصاً جناب آقای رئیس ماده

آئین نامه مجلس را لطفاً تذکر بفرمایند که جناب آقای امامی

نایب رئیس درجای وزراء نه نشینند تا معاون وزارت دارائی

بعایض بنده بتوانند توجه کنند این است که ایشان هم اگر

توجه بفرمایند شاید قبول کنند که در مقابل اسکناس پنجاه

تومانی و صد تومانی اسکناس پنج تومانی و دو تومانی و یک

تومانی بدهند.

رئیس - آقای اردن

اردن - بنده خواستم به هنگام محترم جناب آقای

کشاورز صدر عرض کنم که برای بانک ملی مقدور نیست که

هر چه پانصد ریالی و هزار ریالی بیاورند بجاویش یک تومانی و

پنج تومانی بدهند باید اجازه بدهید که بتوانند اسکناس

بیست تومانی هم بدهند چنانکه خاطرمان هست برای اسکناس

خرد مادر مصیبته بودن بخود مجلس شورای ملی قانونی کنار آمد

آنکه این را بدانند که پس از این میگیرم

از دو برابر وجه چک بیشتر و دفع آن کمتر باشد محکوم

پیشنهاد میکنم هیئت نظارت اندوخته اسکناس نسبت

اسکناسهای خرد مورد لزوم را تعیین نماید. جمال امامی

رئیس - آقای جمال امامی

جمال امامی - راه طرح کشاپش امور و قنی کهد رکشوری

اسکناس بقدر لزوم و بقدر احتیاج منتشر نشده آنوقت به علی که

خودمان میدانیم چه دولت و چه قوه مقننه اجازه نشر اسکناس

نمیدهد همین است که دعاً گرفته ایم این عنوان پیشنهاد بندۀ جواب جناب

آقای اردن را میدهد چرا ما با این طرز موافقت کردیم از این

نظر که هر چه بتوانند جلوی خروج اسکناس را از بانک بگیرند

بنابراین هر چه اسکناس خرد در مقابل اسکناس درشت

بدھیم به نفع منظورما است یعنی ما میخواهیم که حتی المقدور

نشر اسکناس را کمتر بکنیم که مردم بطریقی که در مالک

راقیه هست عادت کنند با معامله با بانک کارهایشان را بگذرانند

که احتیاج به نشر اسکناس نداشته باشند این پیشنهاد را که

کردم برای این بود که هیئت نظارت اندوخته اسکناس در نظر

بگیرد حتی المقدور نسبت اسکناسهای خرد را در این موضوع

برای داخله کشور یکی برای خارج کشور و با این ترتیب

هر سیاست خارجی یا هر دستگاهی که بخواهد دستگاههای

خواهد شد. جرایم مذکور در فوق بدون شکایت مدعی خصوصی قابل تعقیب نیست. بهین واسطه است که آفیاپ می‌ینند در ایران چک رواج ندارد برای اینکه این قانون بقدر کفايت مجازات قائل شده است اگر دولت مکلف باشد که در ظرف سه ماه قانونی بیاورد که برای اشخاص که چک بی محل میدهد بیاورد قسمت دوم پیشنهاد که درن اقدام بفرمایند اوی پیشنهاد که مربوط به چکهای مسافری است آنرا پس نمیگیرم.

دکتر کیان – استدعا میکنم از جناب آفای غلاء که این نکته را توجه بفرمایند که در پیشنهاد آفای دکتر راجی یک حقیقت بسیار بزرگی مکنوم بود که در ایران هیچ وقت مورد توجه قرار نگرفته است یعنی رواج استعمال چک که در تمام مالک دنیا بطوریکه استحضاردارید معمول است مخصوصاً در مالک انگلساکسون باندازه ۹۵ درصد از معاملات بوسیله چک انجام میشود در مالک لاتین رواج آن کمتر است نسبت در صد از معاملات بوسیله چک انجام میگیرد بندۀ سابقاً که کارمند بانک ملی بودم بک گزارش در این خصوص تهیه و تقدیم کردم در آن تاریخی که بندۀ مطالعه کردم اگر بنابود که مالک امریکا در ظرف یک روز معاملات چک را که در آن جا جریان دارد چک را فراموش کنند و مثل ایران معاملاتشان را با اسکناس انجام بدهند اگر تمام ذخایر پولی دنیا در امریکا جمع آوری میشد کافی نبود برای اینکه آن چهل درصد پشتاوه بول امریکا را تأمین کند در حالیکه در آن موقعی که بندۀ مطالعه میکرم همان موجودی طلا بانک فدرال رزرو و باندازه دویست درصد اسکناس در جریان آنجا بود یعنی بواسطه رواج چک فقط صندوق پنج از معاملات را کنداشته بودند که با بول رایج انجام بگیرد و نود و پنج درصد با چک بود و این ترتیب اساساً احتیاج به میزان اسکناس را کم میکند و این موضوع در ایران مورد توجه فرار نگرفته و ضرورت دارد که اگر دولت با بانک ملی بخواهد کاری کنند که باین مضیقه فعلی دچار نشوند باید تدبیری اتخاذ کنند که چک در ایران رواجی زیاد شود و یکی از آن تدبیرهمین پیشنهاد آفای دکتر راجی است (بعضی از نمایندگان).

شما که با پیشنهاد موافقید اجازه بفرمایند این که بندۀ موافق برای این است که این قسمت مهم است ولی از این جهت عالمی که حالا نمیتوان تصمیمی در اینکل اتفاق نماید اجازه بفرمایید که بالافصله بعد از تعطیل نسبت باین موضوع از طرف بانک مطالعه بشود و یک لایحه ای که هم از نظر مجازات و هم اسکناس شش ماه است اسکناسها ایسکه تعوض آن در ظرف مدت این تقریباً مقرر داشت جامع باشد به مجلس بخواهد و امشب اجازه

بعضی از نمایندگان – باورقه رأی بگیرید بعضی اعلام میشود پس از انقضاء آن مدت از درجه اعتبار رئیس – این لایحه مالی نیست که با ورقه رأی گرفته شود رأی قطعی داده شد فقط به مجلس سنا فرستاده میشود.

تبصره ۲۰ – تفاوت جمع آوری اسکناس به نفع دولت و بابت بدھی دولت به بانک ملی ایران محسوب خواهد شد: این قانون تعین موقع و دستور جلسه بعد – ختم جلسه (۳) –

رئیس – جلسه آینده روز یکشنبه ۱۸ فروردین خواهد بود . چون تا پنجشنبه ۱۵ تعطیل است دستور هم انتخاب کمیسیون ها و طرح جلوگیری از استعمال مسکرات .

(ساعت هشت و نیم بعد از ظهر جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی – رضا حکمت

بعضی اعلام میشود پس از انقضاء آن مدت از درجه اعتبار ساقط است .

تبصره ۲۱ – تفاوت جمع آوری اسکناس به نفع دولت و بابت شوشتري – بنده تصحیح عبارتی دارم در ظرف مدت (کلمه ظرف) زیادی است (رأی – رأی)

نمایندگان – رأی بگیرید .

رئیس – آفاییکه با ماده واحده و دو تبصره موافقند قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد .

خواص

وزارت دارائی - بانکملی ایران

شماره ۱۱ ار ۱۲ ۴۲۰

شماره ۱۱ ار ۱۲ ۱۰۵۷۶

وزارت دارائی

۹۹۰۰

نخست وزیر

نخست وزیر

نخست وزیر است

اصل فرمان صادری و طرح مربوطه در ذفتر

نخست وزیر

دیپلم سنا

روزنامه رسمی سکتور هامنشامی

شماره ۱۷۸۶

۲۹ ار ۱۲ ۲۹

۹

شماره ۱۱ ار ۱۲

۱۰۵۷۶

۹

شماره ۱۱ ار ۱۲

۱۰۵۷۶

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹

۹